

Orð, ið hava samband við virksemið hjá Landsskjalasavninum og talgild savnindi. Hettar er eitt fyribils uppskot.

Føroyskur-danskur orðalisti

Marjun A. Simonsen í samráð við Sámal T.F. Johansen, Róa Eliassen, John Kjær og Lenu Nolsø

A

aðalkrav h (el. aðalkrøv): standard

afturlítandi l ób: retrospektiv

arbeiðsgongd kv: arbejdsgang

arkivera s: arkivere

arkivering (hvørsh. arkiveringar-) kv: arkivering; *talgild arkivering*

atgeingi h: (fri) adgang; *geva el. veita atgeingi*

atgeingin l: tilgængelig

at hava neyðturviligt fyrilit fyri savnindunum: varetagelse af arkivmæssige hensyn

atkomugering kv: tilgængeliggørelse

atkomugeringarútgáva kv: tilgængeliggørelsesversion (t.e. sum kann nýtast til ein kaga)

avbrongla s: dekryptere (en. decrypt/decipher); sbr. brongla

avhenda s: aflevere; *avhenda (e-m) e-t*

avhending kv: aflevering

avhendingarsnið h: afleveringsformat

avhendingarútgáva kv: afleveringsversion

avstúgva s: udpakke, pakke ud

Á

ábyrgdarøki h: ressort

ábyrgdarliga hj: ressortmæssig

ábyrgdarbroytning kv: ressortskifte

áseta s: bestemme

áseting kv: bestemmelse (oftast fleirtal: ásetingar)

B

bit h (flt: bit): bit

blaka burtur s: makulere

boða frá s: anmelde

brongla s: kryptere (en. encrypt/encipher); sbr. avbrongla

bygnaðarligur l: strukturel

být h (flt: bít): byte

D

dáta kv (flt: dátur): data

dátugrunsfila kv: databasefil

dáturensli h: dataflow

dátuúttøka k: dataudtræk

diagramm h: diagram

dossiermál h: dossiersag

E

eftirlíkja s: emulere

eftirlíking s: emulering (gamla skipanin, tól- og ritbúnaður, verður sambærilig við ta nýggju)(fyríbils loysn – er tykisligt /-líki)

eftirlíkingarætlan kv: emuleringstrategi

eftirlit h: kontrol

eindømisligur l: unik

einkultmál h: enkeltsag

e-journal kv: e-journal (t.e. elektronisk journal)

enda s: (um mál) afslutte (lukke)

evnisavmarking kv: emneafgrænsning

evnisorð h: emneord

evnisætlan kv: emneplan

eyðmerking kv: identificering, identification

eyðmerkja s: identificere

F

fasett kv: facet

fasettætlan kv: facetplan

forritsfíla kv: programfil
framleiðslusnið h: produktionsformat
frumskjal h: original
fyrising kv: forvaltning
fyrisingarlógin kv: forvaltningsloven
fyrisingartilfar h: forvaltningsmateriale
fyriskipanafligur l: 1. forordningsmæssig 2. organisatorisk
fíla kv (flt: fílur): fil
formbroyta s: konvertere
formbroyting kv: konverting
fráboðan kv: anmeldelse; *fráboðan um e-t*
fráboðanarskjal kv: anmeldelseskema, -blanket

G

geiri k: sektor
gera frávik frá (t.d. krøvum) s: dispensere
gildiskoma kv: ikrafttrædelse
goyming kv: lagring
goymingarháttur k: lagringsform
goymingarsnið kv: lagringsformat
goymsla kv: lager el. magasin ?
góðskueftirlit h: kvalitetskontrol
góðskutrygging kv: kvalitetssikring
greina s: analysere
greining kv: analyse

H

handfaring kv: håndtering
heimild at geva (fyriskipanaflig) tænaftuboð kv: instruksbeføjelse (í lögfrøðiligum høpi hevur tað merkingina: Heimildin hjá einum yvirskipaðum persóni ella myndugleika innan almennu fyristingina at geva einum undirskipaðum persóni ella myndugleika innan almennu fyristingina generell ella konkret boð)
hendingagongd kv: hændelsesforløb

I

innkomandi l: indgående (um post)

innlitsloynimál h: indblikskode

innsavning kv: indsamling

J

journal kv sí skjalaskrá

journalskeið h: journalperiode

journalætlan kv: journalplan

K

kravfesting k: kravspecifikation (en. requirements specification)

kst: ikt (sí kunningar- og samskiftistöknir)

kunning kv: information, orientering

kunningar- og samskiftistöknir h: informations- og kommunikationsteknologi

kunningartilfar h: orienteringsmateriale

L

landsskjalavörður k: rigsarkivar

langtíðarvarðveiting kv: langtidsbevaring

langtíðarætlan kv: strategi

leiðregla kv: retningslinje

leitning kv: fremsøgning

leggja til rættis s: planlægge

ljóslesa s: skanne

ljóslesing kv: skanning

loka s: lukke (ned); *loka mál: loka skipan*

lokan kv: lukke; *stovnan og lokan av málum*

lógásettur l: lovpligtig

lýsing av mannagongdum kv: procesbeskrivelse

lýsiorð h: indeksterm

lötumynd kv: øjebliksbillede

M

mannagongd kv: praksis, rutine, proces (proces hefur eisini merkingina *tilgongd* el. *-gongd*)

margfløga kv: DVD

matrisa kv: matrice

málseyðmerking kv: sagsidentifikation

málsbólkur k: saggruppe

málsbýti h: sagsinddeling

málsevni h: emne for sagen

málgongd kv: sagsforløb

málsnummar kv: sagsnummer

málsskipan kv: sagsdannelse

málsslag k: sagstype

málstilfar h: sagsmateriale

málstýring kv: sagsstyring?

málsviðgerð kv: sagsbehandling

málsviðgeri k: sagsbehandler

málsøki h: sagområde

metadátur kv flt: metadata

mótald h: modem

móttakari k: modtager, adressat

myndil k: model

N

navngáva kv: navngivelse

nároyna s: teste

notat h: notat

nýtsluleiðbeining kv: brugervejledning

nýtsluøki h: brugsområde

O

oyðublað h: (udfyldnings)blanket, skema

P

pappírsmál h: papirsag

pappírsskjalasavn h: papirarkiv
pappírssavnindi h flt: papirarkivalier
pappírsarkivering kv: papirarkivering
persónsupplýsingar kv flt: personoplysninger
persónsupplýsingalógin kv flt: persondataloven

R

raðnummar h: løbenummer
regla (flt: reglur) kv: regel
reglugerð kv: instruks
rein kv (hvørsf.: reinar): felt (en. field)
røkja s: vedligehold
røkt kv: vedligeholdelse

S

samangreiping kv: relation
samanrenning kv: integration
samband h: relation
samgildi h: analogi
samgildur l: analogisk
samlímál h: samlesag
samskipan kv: systematik
samtalvudátugrunnur k: relationsdatabase
samtalvusnið h: relationel form
sanngildi h: autenticitet
savnindi h flt: arkivalie
savnlýsingarfíla kv: arkivbeskrivelsesfil
savnstovnari k: arkivskaber
savnvørður k: kurator
samtaksloysn kv: koncernløsning
sendari k: afsender
seta í verk s: implementere
sjálvsettur l: default

sjónband h: video
sjónbandafla kv: vidoefil
skeiðsskifti h: periodeskift
skifti h: overgang
skilmarka s: definere
skipanarlandslag h: systemlandskab
skipanarligur l: systematisk
skipanarlig avmarking kv: systematisk afgrænsning
skipanarskjalfesting kv: systemdokumentation
skjalafila kv: dokumentfil
skjalagoymsla kv: goymsla við skjølum á stovnum og øðrum arbeiðsplássum
skjalahandfaring kv: dokumenthåndtering
skjalahandfaringarskipan kv: dokumenthåndteringssystem
skjallasavn h: arkiv
skjallasavnsbrúkari k: arkivbruger
skjallasavnsgrunnur k: arkivdatabase
skjallasavnsmyndil k: arkiveringsmodel
skjallasavns skeið h: arkivperiode
skjallasavns snið h: arkivformat
skjallasavnsúttøka k: arkiveringsudtræk
skjallasavnsútgáva kv: arkiveringsversion
skjalaskipan kv: journalnøgle
skjalaskrá kv = journal
skjalaskráseting kv: dokumentregistrering
skjalavørður k (flt: -vørðir): arkivar ?
skjalfesta s: dokumentere
skjalfesting kv: dokumentation
skjalfesting um samanhang kv: kontekstdokumentation
skjalfestingarkrav h: dokumentationskrav
skjalsdagfesting kv: dokumentdato
skjalsheiti h: dokumentnavn
skjáltubygnaður k: mappestruktur
skrá kv: register
skráseta s: registrere

skráseting kv: registrering
skrásetingarsamskipan kv: registreringsystematik
snarkanning kv: screening (el. **yvirlitskanning**)
snið h: format
stakmál h: enkeltsag
starvsfólkamál h: personalesag
stevnumið h: vision
stovna s: oprette, *stovna mál*
stovnan kv: opprettelse
strika s: slette
striking s: sletning
strikingarfreist kv: sletningsfrist
stúgva s: pakke; *pakkede filer*: stúgvaðar fílur
stýrikervi h: operativsystem (en. operating system)
søgulýsing kv: historik

T

taka í nýtslu s: tage i brug
taka úr nýtslu s: tage ud af brug
talgildur l: digital (en. digital); *talgild goymsla*; *talgild savnindi*: *talgild varðveiting*
talgilda s: digitalisere (en. digitalize)
talgildaður l: digitaliseret (en. digitalized)
tabell kv: tabel (en. table)
tabellskrá kv: tabelindeks
t-bræv h: mail, e-mail
teigur k: kolonne (en. column)
tíðaráseting kv: tidspunkt
(tíðar)skeið h: periode
tilskila s: angive
tilskilan kv: angivelse
tilvísing kv: reference, henvisning
TMSH-skipan (talgild máls- og skjalahandfaring) kv: ESDH-system
t-postur k: e-post
TSH-skipan (talgild skjalahandfaring) kv: EDH-system

týðandi l: relevant (ella: viðkomandi)

tænastuboð h flt: tjenestebefaling

tænastuvendur l: serviceorienteret

U

ummynda s: migrere (t.e. tað at flyta dátur í eitt dagført umhvørvi (t.d. stýriskipan, dátugrunn), so dáturnar enn virka) (er endaligt)

ummyndan kv: migrering

uumyndanarætlan kv: migreringsstrategi

umsitingarlig lýsing kv: administrativ beskrivelse

umsjón kv: opsyn

umskaringarskeið kv: overlappingsperiode

upprunasnið h: originalformat

Ú

útfarandi l: udgående (um post)

útnorður: vestnorden; *í útnorðri*

V

varðveiting kv: bevaring

varðveitingaráseting kv: bevaringsbestemmelse

varðveitingarávum (el. **varðveitingarfyrilit**): bevaringsmæssige hensyn

varðveitingarmeting h: bevaringsvurdering

varðveitingarsnið h: bevaringsformat

varðveitingarverdur l: bevaringsværdig

varðveitingarvirði h: bevaringsværdi

varðveitingarætlan kv: bevaringsplanlægning

veitari k: leverandør

verða undantikin (e-m): kunne undtages fra

verkgongd kv: workflow

verkseting kv: implementering

verkætlan kv: projekt

verkætlanargongd kv: projektförløb

virkisføri h: funktionalitet

virðisskipan kv: organisation (at umrøða)

vitánarbýting kv: vitensdeling

vraka s: kassere

vraking kv: kassation

vrakingaráseting kv: kassationsbestemmelse

vrakingarmeting kv: kassationsvurðing

Y

yrkisskipan h: fagsystem

yrkisligur l: faglig

yvirlit h: fortegnelse

Æ

ætlan kv: plan, planlægning

Annað:

samanber s: jævnfør (jf.); stytt **sbr.**

sambært fs: i henhold til; stytt **sbrt.**

Styttingar:

k: kallkyn

kv: kvennkyn

h: hvørkikyn

flt: fleirtal

s: sagnorð

l: lýsingarorð

hj: hjáord

fs: fyriseting

(tím.): talumál

o.a.: og annað

o.tíl.: og tílíkt

e-t: eitthvørt

Heimildir:

<http://www.savn.fo/documents/00058.pdf>

https://nordig2014.files.wordpress.com/2014/06/5-1_statens-arkivers-terminologi-for-digital-bevaring.pdf

<https://digitalbevaring.dk/ordbog/>

<https://www.sa.dk/wp-content/uploads/2015/02/strategi-digitalt-skabte-arkivalier-2015.pdf>

<http://www.narc.fi/nat/>

malrad.fo: Teldorð

malrad.fo: Nýggj orð

Harumframt aðrar kunngerðir, heimasíður og orðalistar hjá mær sjálvari.

Orðabøkur (leiðbeinandi)

Fyrirspurningar:

Nella Festirstein, deildarstjóri, Lógatænastan, Løgmansskrivstovan

Sørin Pram Sørensen, lögfrøðiligur ráðgevi, Uttanríkis- og vinnumálaráðið

Turið Debes, Løgtingið

Sofus Borðoy, Løgmansskrivstovan

Leivur Dalsgarð, ITEC

Orðafragd

v/ Marjun Arge Simonsen, cand.phil.

Garðavegi 8, FO-188 Hoyvík

Føroyar / Faroe Islands

Tlf. + 298 31 91 96 og + 298 51 91 96

t-postur / e-mail: ordafragd@notin.fo

Heimasíða/Website: www.ordafragd.com